

Vykdomosios pirmininko pavaduotojos ir už konkurenciją atsakingos Komisijos narės

Teresos Riberos pratarė į 2024 m. konkurencijos ataskaitą

Džiaugiuosi galėdama pirmą kartą įnešti į konkurencijos politikos ataskaitą savo indėlį – šią pratarę. Ši kasmetinė ataskaita – gera proga, ypač naujos kadencijos pradžioje, apžvelgti ir apmąstyti praėjusius metus.

Mums tenka iššūkis formuoti politiką itin neappręžtu, permainingu laiku. Dabartinis pasaulis kasdien vis labiau keičiasi. Be to, jau ketvirti metai tęsiasi neteisėtas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, Europos Sąjungai smarkiai atsiliepiantis dar ir dėl to, kad energija naudojama kaip ginklu. Šiomis aplinkybėmis privalome skubiai imtis veiksmų, kad įveiktume klimato krizę ir pašalintume jos padarinius, padidintume savo konkurencingumą ir būtinai sustiprintume atsparumą.

Tam privalome ryžtingai veikti, kad sukurtume ateities iššūkiams parengtą ekonomiką, nepriklausomą nuo iškastinio kuro, atsparią, teisingą, su kokybiškomis darbo vietomis. Kad sukurtume Europą, skatinančią savo piliečių bei įmonių klestėjimą ir konkurencingą pasaulinėje arenoje.

ES pajėgi atremti šį iššūkį. Europos Komisija ėmėsi svarbios iniciatyvos – nubrėžė būsimo darbo pagrindą paklojantį konkurencingumo kelrodį. Šio kelrodžio laikymasis neatsiejamas nuo švarios pramonės kurso – Europai skirtu plataus užmojo plano, kuriuo siekiama panaikinti atotrūkį inovacijų srityje, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir žiedžiškumą panaudoti augimui skatinti, sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti atsparumą. Šis planas grindžiamas Europos pranašumais. Jis paspartins perėjimą prie tvarios, konkurencingos ir įtraukios ekonomikos ir kartu užtikrins, kad technologiniai pokyčiai didintų mūsų pramonės konkurencingumą.

Pirmiau minėtų tikslų padeda siekti konkurencijos politika ir jos vykdymo užtikrinimas. Prisitaikydami prie rinkos realijų, turėtume toliau tvirtai laikytis pagrindinių principų – sąžiningumo, atvirumo ir veiksmingumo. Taip konkurencijos politika ir jos vykdymo užtikrinimas ir toliau padės užtikrinti geresnę ES ir jos piliečių ateitį dar daugelį metų.

Žinoma, žengdami į priekį remiamės ankstesniu įdirbiu.

Vadovaujama vykdomosios Europos Komisijos pirmininko pavaduotojos Margrethės Vestager, 2024 m. Komisija nuveikė daug darbų. Pernai pasiekta didelių laimėjimų bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP) srityje. Patvirtinome pirmąjį BEISP, kuriuo remiami moksliniai tyrimai, inovacijos, pirmasis pramoninis sveikatos priežiūros produktų diegimas ir novatoriški vaistų gamybos procesai. Be to, patvirtinome du BEISP, susijusius su vandenilio infrastruktūra ir naudojimu vandeniliu varomomis transporto priemonėmis. Šie novatoriški projektai leis gerokai pažengti į priekį šiose mokslinių tyrimų srityse ir turės teigiamą šalutinį poveikį visoje ES.

2024 m. buvo palaipsniui nutrauktas daugelio Laikinosios pagalbos krizės ir pereinamojo laikotarpio sąlygomis sistemos skirsnių taikymas, kadangi tiesioginis ir netiesioginis Rusijos veiksmų poveikis iš esmės sumažėjo, o ES ekonomika pasirodė esanti atspari sukrėtimams. Vis dėlto pagal pirmiau minėtos sistemos pereinamojo laikotarpio skirsnius Komisija priėmė 127 sprendimus dėl valstybės pagalbos, kuriais patvirtinamos nacionalinės priemonės, apie kurias pranešė 24 valstybės narės.

2024 m. Komisija našiai dirbo ir antimonopolinės bei kartelių politikos srityje – šiais klausimais priimta 10 sprendimų. Tarp mūsų priimtų antimonopolinių sprendimų – sprendimai tokiose žymiose bylose kaip *Mondelez*, *Vifor pharma*, *Teva Copaxone*, *Apple App Store Practices*, *Apple Pay* ir *Meta Facebook Marketplace*.

Pernai taip pat buvo įtemptai dirbama susijungimų kontrolės srityje. Susijungimų, apie kuriuos pranešta, skaičius išliko didelis: priėmėme 398 sprendimus dėl susijungimo, iš jų 351 – pagal supaprastintą procedūrą. Aštuoniems įsigijimams pritarta su sąlyga, kad bus vykdomi nustatyti įsipareigojimai. Draudimų 2024 m. nenustatyta.

Praėjusiais metais padarėme didelę pažangą Skaitmeninių rinkų akto vykdymo užtikrinimo srityje. 2024 m. kovo mėn. Skaitmeninių rinkų akte nustatytų pareigų vykdymo ataskaitas pateikė pirmieji šeši prieigos valdytojo statusą gavę subjektai. Išnagrinėjus tas ataskaitas, oficialiai pradėti bendrovių *Alphabet*, *Apple* ir *Meta* pareigų nevykdymo tyrimai. Vėliau pradėjome dvi procedūras dėl pareigų nevykdymo – prieš bendrovės *Apple* ir *Meta*. Be to, bendrovę *Apple* paskyrėme jos operacinės sistemos *iPadOS*, naudojamos planšetiniuose kompiuteriuose *iPad*, prieigos valdytoja, o bendrovę *Booking* – jos internetinės tarpininkavimo paslaugos *Booking.com* prieigos valdytoja.

2024 m. ėmėmės svarbių Užsienio subsidijų reglamento (USR), kuriuo bendroji rinka apsaugoma nuo ES nepriklausančių šalių teikiamų konkurenciją iškraipančių subsidijų, vykdymo užtikrinimo veiksmų. Pernai gavome 102 pranešimus apie koncentracijas ir patvirtinome vieną siūlomą koncentraciją su sąlyga, kad bus prisiimti įsipareigojimai. Galiausiai, vykdydami preliminarį oro ir jūrų uostų saugumo įrangos srities peržiūrą, pagal USR atlikome pirmuosius patikrinimus be perspėjimo.

Viso šio darbo metu nuolat dėjome pastangas įvertinti ir atnaujinti konkurencijos taisykles, supaprastinti savo procedūras ir sumažinti įmonėms tenkančią reglamentavimo naštą.

Šia kryptimi toliau judėsime tiek 2025 m., tiek likusiu savo kadencijos laikotarpiu. Europa rengia naują verslo ir visuomenės modelį, grindžiamą teisinės valstybės principu, ir siekia ginti konkurenciją, be kurios neįmanoma sukurti švarios, teisingos ir konkurencingos bendrosios rinkos.